

ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตามเส้นทางผ้าไทย ในจังหวัดเลย

Tourists' Demand on Cultural Tourism Along the Thai Fabric Route in Loei Province

ปิยะดา ทองบุญชู¹ วิทศรุต พูนพิพัฒน์¹ สุภาพร สาระบุรณ์¹ วิศิษฐ์ศิริ ชูสกุล²
Piyada Tongboonchoo¹ Vitsarut Poonpipat¹ Supaporn Saraboon¹ Wisitsiri Chusakul²

Corresponding Author's Email: wisitsiri.chu@lru.ac.th

(Received: March 29, 2022; Revised: October 8, 2022; Accepted: November 4, 2022)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามเส้นทางผ้าไทยในจังหวัดเลย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บแบบสอบถามทั้งทางออนไลน์และในพื้นที่วิจัยทั้ง 4 พื้นที่ ได้แก่ 1) กลุ่มผ้าทอพื้นเมืองไทเลย บ้านก้างปลา 2) กลุ่มทอผ้าฝ้ายบ้านกกบก 3) กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองบ้านสบ และ 4) แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาคนเชียงคานผ้าทอ เอือนอ้ายเอ้ม จำนวน 432 ตัวอย่าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 51.16 มีอายุในช่วง 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 75.00 สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 91.90 มีอาชีพเป็นนักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 63.19 ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 73.15 มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 62.96 ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตามเส้นทางผ้าไทยในจังหวัดเลย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการด้านสิ่งดึงดูดใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.52) รองลงมา คือ ที่พักแรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.62) กิจกรรม การท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.68) สิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.59) และการเข้าถึง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.61) ตามลำดับ และยังพบว่า ปัจจัยที่ทำให้นักท่องเที่ยว มีความสนใจต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ ชุมชนมีบรรยากาศดีและธรรมชาติที่สวยงาม ประเพณีวัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนชุมชน ความเป็นเอกลักษณ์ที่มีเฉพาะถิ่น เช่น ภาษาพูดของบุคคลากรในชุมชน มีกิจกรรมต่างๆ ที่สะท้อนภูมิปัญญาท้องถิ่น

คำสำคัญ: ความต้องการ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เส้นทางผ้าไทย จังหวัดเลย

Abstract

The purpose of this research was to study the needs of tourists towards cultural tourism along the Thai fabric route in Loei Province. It is quantitative research. The questionnaires were collected both online and in 4 research areas, namely: 1) Thai Loei Woven Cloth Group, Ban Klang Pla; 2) Ban Kok Kok Cotton Weaving Group; 3) Ban Klok Folk Weaving Group; and 4) Learning Center for the wisdom of Chiang Khan people, Huan Ai Am, totaling 432 samples. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, standard deviation.

The results showed that Most of the respondents were female, 51.16% were aged between 20-30 years, 75.00% were single, 91.90% were students, 63.19% had a bachelor's degree, 73.15% had income below 10,000. baht 62.96% and the demand of tourists towards cultural tourism along the Thai fabric route in Loei province, it was found that the respondents had the highest level of overall attraction desire ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.52), followed by the

¹ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

¹ Bachelor's Students, Bachelor of Arts, Tourism & Hotel, Management Science Faculty, Loei Rajabhat University

² Lecturer, Tourism and Hotel, Management Science Faculty, Loei Rajabhat University

accommodation at the highest level ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.62) Tourism activities At the highest level ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.68) at the highest level ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.59) and access It was at the highest level ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.61), respectively. Furthermore, the pull factor of tourists in cultural tourism includes the good atmosphere and beautiful nature in the community, locals' traditions, culture, and way of life; local identity, such as native language; and activities reflecting local wisdom.

Keywords: tourists' demand, cultural tourism, Thai fabric route, Loei province

ความเป็นมาของปัญหา

ผ้าไทยถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่มีการสืบทอดกันมาเป็นเวลาช้านานของคนไทย ในอดีตคนไทยมีการนำเอาผ้ามาตัดเย็บเป็นเครื่องนุ่งห่มที่ใช้แทบทุกครัวเรือนเพราะเป็นปัจจัยขั้นพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ และผ้าถือเป็นปัจจัยสี่นอกเหนือจากอาหาร ที่อยู่อาศัย และ ยารักษาโรค ผ้าไทยเป็นผ้าที่มีเอกลักษณ์และลวดลายเฉพาะที่หลากหลาย โดยปัจจุบันผ้าไทยได้รับความนิยมเป็นอย่างมากทั้งคนไทยและชาวต่างชาติ เพราะมีการออกแบบที่มีความทันสมัยและได้มีการพัฒนาลวดลาย ทั้งลวดลายสมัยเก่า และมีการคิดค้นลวดลายใหม่ๆ มีการผสมผสานทั้งรูปแบบสมัยเก่าและสมัยใหม่ ให้ดูทันสมัยมากขึ้น และให้เป็นที่นิยม เพื่อให้ผู้ที่สวมใส่ดูดีมีรสนิยม และตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบันให้มากที่สุด (วัฒนธรรม จุฑะวิภาต, 2555)

รูปแบบและลวดลายของผ้าจะขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมและประเพณีของแต่ละภูมิภาค และท้องถิ่นที่ตนเองอาศัยอยู่ ลวดลายของผ้าจะบ่งบอกเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่างๆ ผ้าไทยที่คนไทยทอขึ้นมา ถูกนำมาใช้ทั้งในครัวเรือนของตนเอง นำไปเป็นของฝากในโอกาสต่างๆ และสามารถสร้างรายได้ในครัวเรือนของตนได้อีกด้วย (จิรวรรณ จันพลา, วลี สงสูงค์, เพ็ญสินี กิจคำ และ สุวรรณี วงศ์สมิง, 2559)

ปัจจุบันความเป็นเอกลักษณ์ของการทอผ้ากำลังจะลดลง เนื่องจากกระบวนการทอผ้าไม่เป็นที่นิยมในการผลิตเนื่องจากใช้เวลานานและมีกระบวนการที่ซับซ้อนและมีราคาค่อนข้างสูง ผู้คนส่วนใหญ่จึงนิยมผ้าทอสำเร็จรูปจากโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอ ปัจจุบันจังหวัดเลยได้ให้ความสำคัญกับผ้าท้องถิ่นของแต่ละท้องถิ่นเพื่อที่จะยกระดับผ้าในท้องถิ่นให้มีมูลค่าเพิ่ม และสร้างรายได้ให้คนในชุมชน และมีการส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์หัตถ์ เอกลักษณ์ของจังหวัดเลยมี

การสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ ทันสมัย สะดวกสบายต่อการใช้งานและโดดเด่นสวยงาม ขึ้นมาเพื่อส่งเสริมการขายและตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภค และสามารถให้นักท่องเที่ยวได้ท่องเที่ยวตามชุมชนต่างๆ เพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในชุมชน (จุฑาภาส ดอนอ่อนบัว และ จิรวรรณ พิระสันต์, 2563) แต่อำเภอจะมีการท่องเที่ยวที่แตกต่างกันไป ทั้งลายผ้า ขั้นตอนการทอ การผลิต ผลิตภัณฑ์ทั้งในรูปแบบเสื้อผ้า ของตกแต่งบ้าน เครื่องประดับ เช่น สร้อยคอ กำไล ต่างหู ที่ทำมาจากผ้าที่ชาวบ้านได้ทอขึ้นมาล้วนมีความแตกต่างกันในแต่ละอำเภอ โดยแต่ละอำเภอมีการทอผ้าที่มีลวดลายโดดเด่น ทันสมัยที่แตกต่างกันอย่างมีเอกลักษณ์

การผลิตผ้าไทยถือเป็นวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมา ความเป็นเอกลักษณ์ของคนไทยที่ใช้ในการนุ่งห่มและสามารถนำมาแปรรูปให้เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ได้ เมื่อผู้คนพบเจอกับความต้องการซื้อและอยากทราบถึงที่มาและความสำคัญของผ้า จึงเกิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นการเดินทางเพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมที่แตกต่างของกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในแหล่งที่อยู่หนึ่ง เพื่อสร้างประสบการณ์และเรียนรู้วัฒนธรรม ประเพณีวิถีชีวิต ของคนในชุมชน (ภัทริรา ผลงาม, 2558)

จังหวัดเลยมีเขตพื้นที่ตั้งอยู่เหนือสุดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพกสิกรรม นอกจากนี้การทอผ้าจัดอยู่ในกลุ่มที่เป็นอาชีพดั้งเดิมของประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศในจังหวัดเลยเหมาะสมและมีศักยภาพในการปลูกต้นฝ้ายซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตผ้าฝ้าย ความสำคัญของฝ้ายที่มีต่อประชากรในพื้นที่ในเชิงอัตลักษณ์และวัฒนธรรมได้สะท้อนให้เห็นชัดเจนในงานประจำปีของจังหวัดคือ “งานดอกฝ้ายบาน” ซึ่งจัดขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงหลังฤดูเก็บเกี่ยว

ผ้าทอพื้นเมืองจากฝีมือของกลุ่มทอผ้าของกลุ่มทอผ้าในจังหวัดเลยถือว่าเป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ชนิดหนึ่งที่นักท่องเที่ยวนิยมซื้อ (ชัชจรีญา ใบสี, 2560) นอกจากนี้จังหวัดเลยยังมีแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติที่มีชื่อเสียงหลายแห่ง เช่น ภูกระดึง ภูเรือ ภูป่าเป้า (ภูหอ) ฯลฯ แต่การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัดเลยยังไม่ได้ได้รับความนิยมมากนัก และนักท่องเที่ยวไม่สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้เพียงพอ ประกอบกับจังหวัดเลยมีการสนับสนุนการท่องเที่ยวเส้นทางผ้าไทยในจังหวัดเลย เพื่อเพิ่มทางเลือกให้กับนักท่องเที่ยวที่สนใจมาท่องเที่ยวภายในจังหวัดเลย และเป็นกระตุ้นเศรษฐกิจภายในจังหวัดเลย ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะบุคลากรด้านการท่องเที่ยว จึงสนใจที่จะศึกษาถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวตามเส้นทางผ้าไทยในจังหวัดเลย เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศให้กับหน่วยงานภาครัฐในการกำหนดแผนและนโยบายสำหรับการท่องเที่ยวในจังหวัดเลย ผู้ประกอบการได้ทราบถึงความต้องการและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาศักยภาพธุรกิจการท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจะได้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าใหม่ ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว และมีเสริมสร้างรายได้ให้กับครอบครัวและชุมชนตนเองได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามเส้นทางผ้าไทยในจังหวัดเลย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวกลุ่มทอผ้าในจังหวัดเลย โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณในกรณีที่ไม่ทราบจำนวนประชากร จึงได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Cochran (1977) โดยผู้วิจัยได้กำหนดระดับความเชื่อมั่นไว้ที่ร้อยละ 95 ดังสูตร (Cochran, 1977)

$$n = \frac{P(1-P)Z^2}{d^2}$$

จากการคำนวณของกลุ่มตัวอย่างได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้เป็นจำนวน 384.16 ตัวอย่าง และเพื่อลดจำนวนการผิดพลาดในการเก็บข้อมูล ผู้ศึกษาเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็น 432 รายขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้นี้จะได้จากการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญหรือแบบสะดวก

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ชาติพันธุ์	จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)			วิธีการคัดเลือกตัวอย่าง
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณ	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	
กลุ่มผ้าทอพื้นเมืองไทย บ้านก้างปลา ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมือง จังหวัดเลย	ไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน	100	100	การสุ่มแบบสะดวก (Convenience sampling)
กลุ่มทอผ้าฝ้ายบ้านกกบก บ้านกกบก ตำบลหนองจั่ว อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย	เนื่องจากชุมชนไม่ได้จัดเก็บสถิติ	100	105	
กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองบ้านสูบ บ้านสูบ ตำบลน้ำสวย อำเภอเมือง จังหวัดเลย	นักท่องเที่ยว	100	100	
แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาทอผ้าไทดำ เอือนอ้ายเอ้ม ตำบลนาป่าหนาด อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย		100	127	
รวม		400	432	

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป เป็นข้อคำถามปลายเปิด (เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้) ตอนที่ 2 ความต้องการของนักท่องเที่ยวเป็นคำถามแบบ Likert's scale 5 ระดับ เรียงจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามเส้นทางผ้าไทยในจังหวัดเลยตามองค์ประกอบของการท่องเที่ยว (5A) ได้แก่ สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) การเข้าถึง (Accessibility) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activity) และที่พักแรม (Accommodation) และ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เป็นข้อคำถามปลายเปิด

3.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of Item Objective Congruence: IOC) ที่มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 จากนั้น ผู้วิจัยนำเครื่องมือหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม จำนวน 40 ชุด โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 ซึ่งมากกว่า 0.70 เป็นค่าที่ยอมรับได้

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ดังต่อไปนี้

3.3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามทั้งจากออนไลน์และในพื้นที่วิจัย ที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามเส้นทางผ้าไทยในจังหวัดเลย โดยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 – 30 ตุลาคม 2564 ณ 1) กลุ่มผ้าทอพื้นเมืองไทยเลย บ้านก้างปลา ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมือง จังหวัดเลย 2) กลุ่มทอผ้าฝ้ายบ้านกกบก บ้านกกบก ตำบลหนองจิว อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย 3) กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองบ้านสูบ บ้านสูบ ตำบลน้ำสวย อำเภอเมือง จังหวัดเลย และ 4) แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาคนเชียงคานผ้าทอ มีอนางหาญ

วิถีชีวิตไทดำ เอือนอ้าย เอ็ม บ้านนาป่าหนาด อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย จำนวน 116 ชุด

เก็บรวบรวมข้อมูลแบบออนไลน์ โดยผู้วิจัยได้ทำแบบสอบถามใน Google form และเผยแพร่ผ่านสื่อโซเชียลมีเดียต่างๆ โดยเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 – 25 ตุลาคม 2564 ได้ข้อมูลจำนวนทั้งสิ้น 316 ชุด

3.3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ วารสาร บทความ แนวคิด วิทยานิพนธ์ สื่ออินเทอร์เน็ต และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติคอมพิวเตอร์เพื่อหาสถิติ โดยใช้การหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอข้อมูลการวิจัยในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ซึ่งนำเสนอในการแบ่งระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามเส้นทางผ้าไทยในจังหวัดเลย เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนใช้ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักคะแนนระดับความคิดเห็นเป็นเกณฑ์ในการแปลผล สำหรับการแปลผลค่าเฉลี่ยจะได้เกณฑ์ในการแบ่งระดับการหาช่วงความกว้างของอันตรภาคชั้น โดยใช้วิธีการคำนวณช่วงความกว้างระหว่างชั้น ตามหลักค่าเฉลี่ย (พรทิพย์ บุญเที่ยงธรรม, 2555)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	211	48.84
หญิง	221	51.16

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ		
อายุต่ำกว่า 20	84	19.44
อายุ 20-30 ปี	324	75.00
อายุ 31-40 ปี	15	3.47
อายุ 41-50 ปี	8	1.85
อายุ 51-60 ปี	1	0.23
3. สถานภาพ		
โสด	397	91.90
สมรส	26	6.02
หย่าร้าง	5	1.16
หม้าย	4	0.93
4. อาชีพ		
ข้าราชการ	28	6.48
นักเรียน/นักศึกษา	273	63.19
เกษตรกร	5	1.16
พนักงานบริษัท	51	11.81
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	5	1.16
ธุรกิจส่วนตัว	35	8.10
รับจ้างทั่วไป	18	4.17
อื่นๆ	17	3.94
5. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	30	6.94
มัธยมศึกษาตอนต้น	17	3.94
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2	0.46
ปริญญาตรี	316	73.15
สูงกว่าปริญญาตรี	67	15.51
6. รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	272	62.96
10,000-20,000 บาท	124	28.70
20,001-30,000 บาท	26	6.02
มากกว่า 30,001 บาท	10	2.31
รวม	432	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 51.16 และเพศชาย จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 48.84 ตามลำดับ

ส่วนใหญ่อายุอยู่ระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 324 คน คิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมา คือ อายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 19.44 อายุ 31-40 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.47 อายุ 41-50 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 1.85 และอายุ 51-60 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.23 ตามลำดับ

ส่วนใหญ่อายุมีสถานภาพโสด จำนวน 397 คน คิดเป็นร้อยละ 91.90 รองลงมา คือ สมรส จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.02 หย่าร้าง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.16 และหม้าย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 0.93 ตามลำดับ

ส่วนใหญ่อายุประกอบอาชีพเป็นนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 63.19 รองลงมา คือ พนักงานบริษัท จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 11.81 ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.10 ข้าราชการ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 6.48 รับจ้างทั่วไป จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.17 อาชีพอื่นๆ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 3.94 เกษตรกร จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.16 และ พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.16 ตามลำดับ

ส่วนใหญ่อายุมีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 316 คน คิดเป็นร้อยละ 73.15 รองลงมา คือ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 15.51 ประถมศึกษา จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 6.94 มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 3.94 และ มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.46 ตามลำดับ

และส่วนใหญ่อายุมีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน จำนวน 272 คน คิดเป็นร้อยละ 62.96 รองลงมา คือ มีรายได้ 10,000-20,000 บาทต่อเดือน จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 28.70 มีรายได้ 20,001-30,000 บาทต่อเดือน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.02 และมีรายได้มากกว่า 30,001 บาทต่อเดือน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.31 ตามลำดับ

2. ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตามเส้นทางผ้าไทยในจังหวัดเลย ตามองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว 5A

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตามเส้นทางผ้าไทยในจังหวัดเลย ตามองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว 5A ดังตารางที่ 3 - 7

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความ ต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตามเส้นทางผ้าไทยในจังหวัดเลย ตามองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว 5A จำแนกตามสิ่งดึงดูดใจ (Attraction)

สิ่งดึงดูดใจ (Attraction)	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ความเป็นเอกลักษณ์ที่มีเฉพาะถิ่นของผ้าไทย	4.39	0.70	มากที่สุด
กรรมวิธีการทอผ้าของแต่ละแหล่งเรียนรู้	4.28	0.76	มากที่สุด
ภาษาที่เป็นเอกลักษณ์ในการใช้สื่อสารกับนักท่องเที่ยว	4.36	0.71	มากที่สุด
ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนชุมชน	4.42	0.69	มากที่สุด
ชุมชนมีบรรยากาศดี และธรรมชาติที่สวยงาม	4.55	0.62	มากที่สุด
รวม	4.40	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในด้านสิ่งดึงดูดใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ชุมชนมีบรรยากาศดี และธรรมชาติที่สวยงาม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.62) รองลงมา คือ ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.69) รองลงมา คือ ความเป็นเอกลักษณ์ที่มีเฉพาะถิ่นของผ้าไทย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.70) รองลงมา คือ ภาษาที่เป็นเอกลักษณ์ในการใช้สื่อสารกับนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.71) และ กรรมวิธีการทอผ้าของแต่ละแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.76) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความ ต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตามเส้นทางผ้าไทยในจังหวัดเลย ตามองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว 5A จำแนกตามการเข้าถึง (Accessibility)

การเข้าถึง (Accessibility)	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
มีระบบการขนส่งเข้าถึงได้ง่าย เช่น รถรับจ้างประจำทาง รถโค้ช รถยนต์ส่วนตัว จักรยานยนต์	4.28	0.74	มากที่สุด

ตารางที่ 4 (ต่อ)

การเข้าถึง (Accessibility)	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ถนนหนทางเข้าถึงได้ง่ายสะดวกต่อการเดินทาง เช่น เส้นทางไม่ซับซ้อน ถนนไม่ชำรุด	4.18	0.70	มาก
มีป้ายบอกทางที่ชัดเจน เช่น ป้ายบอกทางแหล่งเรียนรู้ผ้าไทย	4.30	0.72	มากที่สุด
รวม	4.25	0.61	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในการเข้าถึงในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีป้ายบอกทางที่ชัดเจน เช่น ป้ายบอกทางแหล่งเรียนรู้ผ้าไทย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.72) รองลงมา คือ มีระบบการขนส่งเข้าถึงได้ง่าย เช่น รถรับจ้างประจำทาง รถโค้ช รถยนต์ส่วนตัว จักรยานยนต์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.74) และ ถนนหนทางเข้าถึงได้ง่ายสะดวกต่อการเดินทาง เช่น เส้นทางไม่ซับซ้อน ถนนไม่ชำรุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.70) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความ ต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตามเส้นทางผ้าไทยในจังหวัดเลย ตามองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว 5A จำแนกตามสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)

สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
มีระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา สัญญาณโทรศัพท์ WI-FI	4.26	0.74	มากที่สุด
มีศูนย์บริการข้อมูลให้บริการนักท่องเที่ยวที่สนใจความรู้และหาข้อมูล	4.29	0.70	มากที่สุด
มีสถานที่จอดรถที่เพียงพอสำหรับบริการนักท่องเที่ยว	4.23	0.73	มากที่สุด
มีห้องสุขา คอยให้บริการนักท่องเที่ยว	4.24	0.73	มากที่สุด
มีร้านอาหารและเครื่องดื่มให้บริการนักท่องเที่ยว	4.33	0.68	มากที่สุด
มีสถานพยาบาลให้บริการนักท่องเที่ยว เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล	4.29	0.73	มากที่สุด

ตารางที่ 5 (ต่อ)

สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวผ่านช่องทางออนไลน์เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงได้	4.30	0.73	มากที่สุด
รวม	4.28	0.59	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีร้านอาหารและเครื่องดื่มไว้บริการนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.68) รองลงมา คือ มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวผ่านช่องทางออนไลน์เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.73) รองลงมา คือ มีสถานพยาบาลไว้บริการนักท่องเที่ยว เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.73) รองลงมา คือ มีศูนย์บริการข้อมูลไว้บริการนักท่องเที่ยวที่สนใจความรู้และหาข้อมูล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.70) รองลงมา คือ มีระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา สัญญาณโทรศัพท์ WI-FI อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.74) รองลงมา คือ มีห้องสุขา คอยให้บริการนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.73) และมีสถานที่จอดรถที่เพียงพอสำหรับบริการนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.73) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามเส้นทางผ้าไทยในจังหวัดเลย ตามองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว 5A จำแนกตามกิจกรรมการท่องเที่ยว (Activity)

กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activity)	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
มีกิจกรรมที่สะท้อนภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น กลุ่มผู้ทอผ้าให้นักท่องเที่ยวลงมือทำวิธีการทอผ้าไทยด้วย	4.36	0.75	มากที่สุด
มีกิจกรรมทอผ้าให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมร่วมกับคนในชุมชน	4.30	0.78	มากที่สุด

ตารางที่ 6 (ต่อ)

กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activity)	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
มีกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้การละเล่นพื้นบ้านของคนในชุมชน เช่น เดินกะลา	4.29	0.75	มากที่สุด
รวม	4.32	0.68	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีกิจกรรมที่สะท้อนภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น กลุ่มผู้ทอผ้าให้นักท่องเที่ยวลงมือทำวิธีการทอผ้าไทยด้วย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.75) รองลงมา คือ มีกิจกรรมทอผ้าให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมร่วมกับคนในชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.78) และมีกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้การละเล่นพื้นบ้านของคนในชุมชน เช่น เดินกะลา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.75) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามเส้นทางผ้าไทยในจังหวัดเลย ตามองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว 5A จำแนกตามที่พักแรม (Accommodation)

ที่พักแรม (Accommodation)	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ความสะอาดของห้องพัก	4.40	0.71	มากที่สุด
ราคาเหมาะสมกับการบริการที่ได้รับ	4.28	0.75	มากที่สุด
ที่พักมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะพื้นที่	4.39	0.72	มากที่สุด
ที่พักหาง่ายสะดวกต่อการเดินทาง	4.32	0.71	มากที่สุด
ที่พักมีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน	4.37	0.72	มากที่สุด
ที่พักมีบริการอาหารและเครื่องดื่มแก่ผู้ที่มาใช้บริการ	4.35	0.72	มากที่สุด
รวม	4.35	0.62	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจด้านที่พักแรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความ

สะอาดของห้องพัก อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.71) รองลงมา คือ ที่พักมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะพื้นที่ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.72) รองลงมา คือ ที่พักมีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.72) รองลงมา คือ ที่พักมีบริการอาหารและเครื่องดื่มแก่ผู้ที่มาใช้บริการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.72) รองลงมา คือ ที่พักหาง่ายสะดวกต่อการเดินทาง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.71) และราคาเหมาะสมกับการบริการที่ได้รับ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.75) ตามลำดับ

อภิปรายผล

งานวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามเส้นทางผ้าไทยในจังหวัดเลย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวตามเส้นทางผ้าไทยในจังหวัดเลย โดยมีการนำเอาองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว (5A) มาเป็นเกณฑ์เพื่อให้ทราบถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวนั้นมี 5 ด้านสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. **ด้านสิ่งดึงดูดใจ** เป็นปัจจัยที่นักท่องเที่ยวต้องการมากที่สุดโดยเฉพาะด้านชุมชนมีบรรยากาศดี และธรรมชาติที่สวยงาม เนื่องจากชุมชนมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของผ้าไทย กรรมวิธีการทอผ้าของแต่ละแหล่งเรียนรู้ที่โดดเด่น เอกลักษณ์ของชุมชน เช่น ภาษาในการใช้สื่อสารกับนักท่องเที่ยว ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนชุมชน นอกจากนี้ชุมชนยังมีบรรยากาศดีมีธรรมชาติที่สวยงาม จึงเป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามเส้นทางผ้าไทยในจังหวัดเลย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนอมมล สีหะกุล และ อรุสา บัวตะมะ (2553), บุญเลิศ จิตต์วัฒนา และ เพ็ญศิริ ศรีคำภา (2557) และ กาญจนา สุคนธ์สิริกุล (2556) เกี่ยวกับองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนำไปสู่หลักการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่จะทำให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สิ่งดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยวด้านทรัพยากรท่องเที่ยว เช่น วัฒนธรรมพื้นบ้าน ความสวยงามทางธรรมชาติโบราณวัตถุ โบราณสถาน ศิลปะขนบธรรมเนียมประเพณี ประติมากรรม

หัตถกรรม วรรณกรรม วิถีชีวิต อาหาร ภาษาเป็นต้น และการท่องเที่ยวที่นำวัฒนธรรมมาเป็นจุดขายเพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวที่สนใจเรียนรู้วัฒนธรรม มรดกทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น

2. **ด้านที่พักแรม** เน้นความสะอาดของห้องพัก อาจเป็นเพราะว่าที่พักแรม มีความสะอาด ราคาเหมาะสมกับการบริการที่ได้รับ ที่พักมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะพื้นที่ ที่พักหาง่ายและสะดวกต่อการเดินทาง มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน และมีบริการอาหารและเครื่องดื่มแก่ผู้ที่มาใช้บริการ จึงทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามเส้นทางผ้าไทยในจังหวัดเลย สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชาติ อินทร์พงษ์พันธ์ (2540) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า องค์ประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไว้ว่า ธุรกิจและบริการสิ่งอำนวยความสะดวกทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว ด้านที่พักแรม เมื่อมีการเดินทางก็จำเป็นต้องมีการพักแรม ซึ่งถือว่าอุตสาหกรรมที่พักเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้เป็นอันดับสองรองจากอุตสาหกรรมของที่ระลึก (Steven, 2008) กล่าวถึงคุณลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวว่าแหล่งท่องเที่ยวเป็นการผสมผสานระหว่างผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ด้านที่พักแรม ได้แก่ โรงแรม รีสอร์ท และ โฮมสเตย์ Bed & Breakfast และ Guest House โดยที่พักแรมประเภทต่างๆ จะมีสิ่งอำนวยความสะดวกในระดับที่แตกต่างกันซึ่งจะทำให้มีราคาและบริการในระดับต่างกันอีกด้วย เช่น ภัตตาคาร บาร์ ฟิตเนส สระว่ายน้ำ ชานา และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ เป็นต้น

3. **ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว** มีกิจกรรมที่สะท้อนภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น กลุ่มผู้ทอผ้าให้นักท่องเที่ยวลงมือทำวิธีการทอผ้าไทยด้วยอาจเป็นเพราะว่า แหล่งเรียนรู้ผ้าไทย มีกิจกรรมที่สะท้อนภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น กลุ่มผู้ทอผ้าให้นักท่องเที่ยวลงมือทำวิธีการทอผ้าไทย มีกิจกรรมทอผ้าให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมร่วมกับคนในชุมชน มีกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้การละเล่นพื้นบ้านของคนในชุมชน เช่น เดินกะลา จึงทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามเส้นทางผ้าไทยในจังหวัดเลย สอดคล้องกับงานวิจัยของนักวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้ (บุญเลิศ จิตต์วัฒนา, 2555) เกี่ยวกับการท่องเที่ยวต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่าง

ปัจจัยที่จะส่งผลให้การท่องเที่ยวประสบความสำเร็จและเกิดความประทับใจ ทั้งนี้ได้รวมถึงกิจกรรมทางการท่องเที่ยว เช่น การเดินป่า การขี่ช้าง การปีนเขา การเที่ยวน้ำตก การล่องแพ การพายเรือ การขี่จักรยาน เป็นต้น (Steven, 2008) กล่าวถึงคุณลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวว่าแหล่งท่องเที่ยวเป็นการผสมผสานระหว่างผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ด้านกิจกรรม การท่องเที่ยว นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ เช่นกันในยุคปัจจุบัน ซึ่งการท่องเที่ยวมิได้หมายเพียงแค่การเดินทางไปชมโบราณสถาน อนุสาวรีย์ความงามของป่าไม้ธรรมชาติหากมีความสำคัญสำหรับผู้มาเยือน คือการได้มีโอกาสทำกิจกรรมต่างๆ อาทิเช่น การเดินป่า เพื่อศึกษาระบบนิเวศเขตเส้นศูนย์สูตรในป่าดิบชื้น การล่องแก่งในแม่น้ำของท้องถิ่น ตลอดจนการร่วมทำกิจกรรมกับชุมชนท้องถิ่น เช่น การไถนาการดำนา การเกี่ยวข้าวการร่วมพิธีบายศรีสู่ขวัญ เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมทั้งหมดจะเป็นประสบการณ์ที่อยู่ในความทรงจำของนักท่องเที่ยวและกิจกรรมดังกล่าวมักก่อให้เกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น

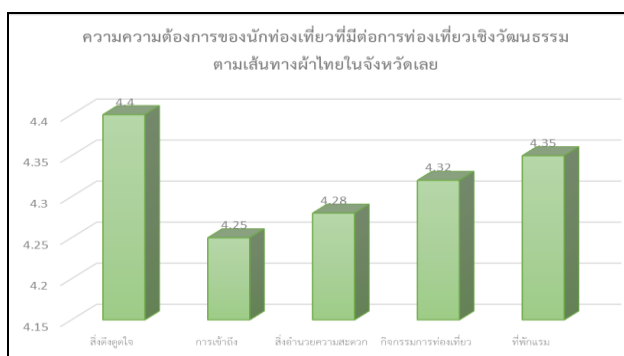
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีร้านอาหารและเครื่องดื่มไว้บริการนักท่องเที่ยว อาจเป็นเพราะว่า แหล่งเรียนรู้มีระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา สัญญาณโทรศัพท์ WI-FI มีศูนย์บริการข้อมูลไว้บริการนักท่องเที่ยวที่สนใจความรู้และหาข้อมูล มีสถานที่จอดรถที่เพียงพอสำหรับบริการนักท่องเที่ยว มีห้องสุขา คอยให้บริการนักท่องเที่ยว มีร้านอาหารและเครื่องดื่มไว้บริการนักท่องเที่ยว มีสถานพยาบาลไว้บริการนักท่องเที่ยว เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล และ มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวผ่านช่องทางออนไลน์เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงได้ จึงทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามเส้นทางผ้าไทยในจังหวัดเลย สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราพร คงรอด (2563) ทรัพยากรท่องเที่ยวจะต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นองค์ประกอบเพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้ามายังแหล่งท่องเที่ยวได้ประทับใจ เช่น บริการด้านน้ำ ประปา ไฟฟ้า การสื่อสาร การขนส่ง ที่พัก อาหาร น้ำดื่ม แลกเปลี่ยนเงินตรา สินค้าที่ระลึก เป็นต้น (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548) ทรัพยากรท่องเที่ยวต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น มีบริการอำนวยความสะดวก

ความสะดวก น้ำ ประปา ไฟฟ้า การสื่อสาร การขนส่ง ที่พัก แรมอาหาร น้ำดื่ม จำหน่ายสินค้าที่ระลึก เป็นต้น

5. ด้านการเข้าถึง โดยมีป้ายบอกทางที่ชัดเจน เช่น ป้ายบอกทางแหล่งเรียนรู้ผ้าไทย ซึ่งเป็นปัจจัยที่นักท่องเที่ยวต้องการรองลงมาจากด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อาจเป็นเพราะว่า มีระบบการขนส่งเข้าถึงได้ง่าย เช่น รถรับจ้างประจำทาง รถโค้ช รถยนต์ส่วนตัว จักรยานยนต์ ถนนหนทางเข้าถึงได้ง่ายสะดวกต่อการเดินทาง เช่น เส้นทางไม่ซับซ้อน ถนนไม่ชำรุด และมีป้ายบอกทางที่ชัดเจน เช่น ป้ายบอกทางแหล่งเรียนรู้ผ้าไทย จึงทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามเส้นทางผ้าไทยในจังหวัดเลย ซึ่งผลการวิจัยเรื่อง เรื่อง ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามเส้นทางผ้าไทยในจังหวัดเลย ด้านการเข้าถึง สอดคล้องกับงานวิจัยของนักวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้ (จิราพร คงรอด, 2563) ทรัพยากรท่องเที่ยวจะต้องมีเส้นทางคมนาคมเข้าถึงเป็นปัจจัยสำคัญของทรัพยากรท่องเที่ยวที่ต้องมีเส้นทางหรือโครงข่ายคมนาคมที่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวนั้น ตลอดจนสามารถเชื่อมโยงกันระหว่างแหล่งท่องเที่ยวกับบริเวณใกล้เคียง (Steven, 2008) กล่าวถึง ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility) ได้แก่การมีระบบโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม เช่น สนามบิน ระบบคมนาคม ตลอดจนบริการด้านอุตสาหกรรมขนส่ง เช่น การขนส่งทางอากาศ ทางบกและทางน้ำ ซึ่งจะเอื้ออำนวยให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปถึงจุดหมายปลายทางหรือแหล่งท่องเที่ยว (Attraction) ได้อย่างสะดวกรวดเร็วและปลอดภัย

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามเส้นทางผ้าไทยในจังหวัดเลย โดยนำองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว (5A) มาเป็นเกณฑ์เพื่อให้ทราบถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวนั้นมี 5 ด้านสามารถสรุปผลได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามเส้นทางผ้าไหมในจังหวัดเลย

จากภาพที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการด้านสิ่งดึงดูดใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$, S.D = 0.52) รองลงมา คือ ด้านที่พักแรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.35$, S.D = 0.62) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.32$, S.D = 0.68) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.28$, S.D = 0.59) และด้านการเข้าถึง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$, S.D = 0.61) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ชุมชนท้องถิ่นควรเพิ่มศักยภาพของสิ่งดึงดูดใจให้เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น เช่น เพิ่มมุมถ่ายภาพให้มีความหลากหลายให้น่าสนใจและเป็นที่น่าจดจำของนักท่องเที่ยว มีการพูดคุยกับนักท่องเที่ยวด้วยภาษาถิ่นของตน หรือสอนภาษาถิ่นที่ง่าย เช่น การทักทาย และทำสิ่งแวดล้อมให้ดูอยู่เสมอ เช่น ความสะอาดของชุมชน เป็นต้น
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด ควรเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เช่น การประชาสัมพันธ์แผนที่เดินทาง สถานที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวใน Google Map เพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าถึงได้ง่ายขึ้น
3. ผู้ประกอบการธุรกิจที่พักตามเส้นทางท่องเที่ยวผ้าไหมควรเน้นความสะดวกของห้องพัก เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวให้เกิดความประทับใจ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ความต้องการของนักท่องเที่ยวด้านการเลือกซื้อของฝากของที่ระลึกที่เป็นผ้าไทยและลวดลายผ้าที่นักท่องเที่ยวสนใจหรือต้องการ
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวตามเส้นทางผ้าไหม
3. ศักยภาพของชุมชนท้องถิ่นต่อการเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา สุคันธสิริกุล. (2556). รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (รายงานการวิจัย). นครราชสีมา: คลังปัญญา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- จิราพร คงรอด. (2563). ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่ชุมชนลุ่มน้ำคลองป่าพะยอม – คลองท่าแนะ จังหวัดพัทลุง. วารสารปาริชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 33(2), 100-116.
- จุฑามาศ ดอนอ่อนเป้า และ จิรวัฒน์ พิระสันต์. (2563). นวัตกรรมพัฒนาผ้าผ้ายทอมืออัตลักษณ์ท้องถิ่นจังหวัดเลย. วารสารศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 12(2), 22-42.
- จรีวรรณ จันทลา, วลี สงสูงค์, เพ็ญสินี กิจคำ และ สุริรัตน์ วงศ์สมิง. (2559). การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าทอไทยทรงดำเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์. Veridian E-Journal, Silpakorn University, 9(2), 82-98.
- ชัชจิรา ใบลี. (2560). แผนวิจัยและพัฒนาสิ่งทอผ้าพื้นบ้านจังหวัดเลย. สารอาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์, 17(2), 109-126.
- ณอมนวล สีหะกุล และ อรุสา บัวตะมะ. (2553). การศึกษากระบวนการสื่อสารทางการตลาดของผลิตภัณฑ์ชุมชนจากบัวหลวง. กรุงเทพฯ: คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2555). *พฤติกรรมนักท่องเที่ยว*. นนทบุรี: เพิร์นข้าหลวงพรีนติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา และ เพ็ญศิริ ศรีคำภา. (2557). *การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- พรทิพย์ บุญเที่ยงธรรม. (2555). *การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวตลาดน้ำในเขตตลิ่งชัน จังหวัดกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ)*. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ.
- ภัทรธิดา ผลงาม. (2558). *การวิจัยและพัฒนาวัฒนธรรมในการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในชุมชน: กรณีศึกษาในอำเภอเมือง จังหวัดเลย (รายงานการวิจัย)*. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- วัฒน์ จูทะวิภาต. (2555). *ผ้าทอกับชีวิตคนไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- อภิชาติ อินทร์พงษ์พันธ์. (2540). *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: อุลลิกจ ออฟเซ็ท.
- Steven, D. (2008). *Destination marketing: an integrated marketing communication approach*. Butterworth - Heinmann, Burlington MA.
- Cochran, W.G. (1977). *Sampling Techniques* (3rd ed). New York: John Wiley & Sons.